

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2014. május végi helyzetéről*

2014. június

---

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Jelentős többlettel zárt az államháztartás központi alrendszere májusban. A 269,4 milliárd forintos többlet elérésében fontos szerepet játszott, hogy a május elsejei munkaszüneti napok miatt a költségvetés a bér- és családi juttatásokat már április végén átutalta. Az adó- és adójellegű bevételek növekedésének is köszönhető igen jelentős költségvetési többlet tükrözi a gazdasági növekedés felfutását. A központi alrendszer I-V. havi hiánya 681,7 milliárd forint volt.

A központi költségvetés 817,3 milliárd forintos deficittel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 109,3 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 26,3 milliárd forintos szufficittel zártak. A 2013. év I-V. hónapjában az államháztartás központi alrendszerének deficitje 559,4 milliárd forint volt.

A két év azonos időszakának összehasonlítását befolyásolta a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés, illetve a 2013. április 1-jétől költségvetési szervként működő volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai is. Növelték a központi kiadásokat a tavalyi év azonos időszakát meghaladó helyi önkormányzati támogatások, valamint az adóssághozjárulási keretében idén május végéig kifizetett 68,6 milliárd forint törlesztési célú támogatások is.

A május elsejei szünnepok miatt már áprilisban teljesített bér- és családi juttatások hatásán túl a májusi költségvetési egyenleget javította az Európai Bizottság által átutalt – a korábbi hónapok kiadásaihoz tartozó – uniós támogatások bevételi elszámolása. A gazdasági növekedés felfutásából, a foglalkoztatás bővítéséből, valamint az online pénztárgépek bekötéséből származó többletbevételek szintén javították a májusi költségvetési egyenleget, elsősorban az általános forgalmi adó, a személyi jövedelemadó, a szociális hozzájárulási adó és a kapcsolódó járulékok előirányzatain.

A kiadások és bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása nem időarányos: az év elején a kiadások meghaladják a bevételeket. Az éves uniós módszertan szerinti hiánycél ugyanakkor nem változik, az továbbra is a GDP 2,9%-a.

Központi költségvetés

A központi költségvetés május végi bevételei az előző év azonos időszakához képest közel 362 milliárd forinttal alakultak nagyobb összegben. A magasabb teljesülés háttérében egyrészt a főbb adóbevételek – társasági adó, általános forgalmi adó, jövedéki adó, pénzügyi tranzakciós illeték, személyi jövedelemadó - előző évet meghaladó befizetései, valamint a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjból származó többletbevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek idei magasabb összegű bevételei állnak.

A központi költségvetés május végi kiadásai mintegy 451 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában, amely növekedés elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok

idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Emellett meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait az egyedi és normatív támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai - ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is -, az egyéb kiadások, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2014. I-V. hónapban 494,6 milliárd forintot tettek ki, 5,6 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában, a kamatbevételek pedig 81,7 milliárd forintos szintet értek el, 31,8 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (412,9 milliárd forint) így összességében 37,4 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, mely jelentős részben a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. május végi 109,3 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 65,7 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 43,6 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2013. május végén az Alapok együttes többlete 121,4 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban kiadási oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugdíjkiadások (elsősorban az év eleji nyugdíjemelés miatt), valamint az Egészségbiztosítási Alapnál a gyógyító-megelőző ellátások.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi 26,3 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevételei 7,2 milliárd forinttal, kiadásai 28,0 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai teljesültek nagyobb összegben az előző év azonos időszakához képest.

Az államháztartás központi alrendszerének május végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2013. évi előzetes tény (1)	2013. I-V. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2014. évi törvényi előirányzat (1)	2014. I-V. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-979,7	-727,9	74,3	-961,3	-817,3	85,0
bevétel:	10 967,8	3 765,9	34,3	10 697,3	4 127,7	38,6
kiadás:	11 947,5	4 493,8	37,6	11 658,6	4 945,0	42,4
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	50,5	47,1	93,3	-23,3	26,3	-
bevétel:	611,1	183,1	30,0	437,6	190,3	43,5
kiadás:	560,6	136,0	24,3	460,9	164,0	35,6
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,0	121,4	-	0,0	109,3	-
bevétel:	4 862,9	2 035,8	41,9	4 848,8	2 106,8	43,4
kiadás:	4 862,9	1 914,4	39,4	4 848,8	1 997,5	41,2
EGYENLEG ÖSSZESEN	-929,2	-559,4	60,2	-984,6	-681,7	69,2
bevétel:	16 441,8	5 984,8	36,4	15 983,7	6 424,8	40,2
kiadás:	17 371,0	6 544,2	37,7	16 968,3	7 106,5	41,9

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

- Társasági adóból** a központi költségvetésben az év első öt hónapjában 152,9 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékének 114,7%-a. A magasabb teljesülés háttérében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisévinél nagyobb szintje, valamint a március havi egyszeri hitelintézeti hozzájárulás befizetése áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben május végéig 4,1 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés közel azonos a 2013. év azonos időszakában befolyt bevétellel.

A **cégautóadóból** május végéig 15,3 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2013. év azonos időszakának hasonló értékénél 1,0 milliárd forinttal alacsonyabb. A csökkenés háttérében a cégautóállomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első öt hónapjában a központi költségvetésben 4,7 milliárd forint bevétel keletkezett. Ez a bevételi összeg 3,3 milliárd forinttal kedvezőbb a bázisévi bevételnél.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-V. hónapjában 24,3 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 17,1%-kal maradt el a 2013. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az eva hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 7,4 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első öt hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől 1,7 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében a befizetések 2,4 milliárd forintos csökkenése áll, mely az enyhe tél miatti földgáz-, illetve villamosenergia-felhasználás csökkenésének eredménye.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-V. havi adatok alapján 1,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának az értékétől 0,6 milliárd forinttal maradt el.

A **bányajáradék** címén május végéig 28,7 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest kismértékben, 0,3 milliárd forinttal volt alacsonyabb a befizetés.

A **játékadóból** az év első öt hónapjában 14,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 1,3 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron május végéig 11,5 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 7,2 milliárd forint összegű bevételt 4,3 milliárd forinttal meghaladja. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** az év első öt hónapjában összesen 125,3 milliárd forint bevétel teljesült, amely több mint 60 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a korkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (mely 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkezett), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból és a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet elsősorban a tavaly július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **penzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron május végéig 37,0 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 2,0 milliárd forinttal több a 2013. év azonos időszakának befizetésénél. A bázisévhez viszonyított többletbevétel háttérében elsősorban a magasabb bevallott kötelezettség, másodsorban a visszaigénylések alacsonyabb szintje áll.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyes ágazatokat terhelő különadóból** 2014. I-V. hónapjában 0,7 milliárd forint kiutalás történt. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett kiutalás.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron május végéig 16,7 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 8,8 milliárd forint összegű bevételt 7,9 milliárd forinttal meghaladja. Az eltérés fő oka egyrészt, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első öt hónapjában 6,1 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakát 2,9 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett fizetési kötelezettség.

A **közműadó** mérlegsoron május végéig 25,8 milliárd forint bevétel teljesült, mely az előző év azonos időszakát 0,3 milliárd forinttal haladta meg.

2. Az év első öt hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1144,6 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 70,8 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 9%-kal, míg a kiutalások 12,3%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a feldolgozóiparhoz, a kereskedelmi és a gépjárműjavítási szektorhoz köthető. A kiutalások növekedésének hátterében elsősorban az elmúlt év végén megélnékült export- és ipari konjunktúra áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** realizált bevétel az év első öt hónapjában 337,4 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 8,6 milliárd forinttal, 2,6%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 188,7 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 19,7 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések növekedését elsősorban a gázolaj-, másodsorban a benzinforgalom bázisévhez mért növekedése magyarázza, melynek hátterében nagyrészt a bázishoz képesti kedvezőbb időjárás és fuvarozási teljesítmények állhatnak. A dohánygyártmányok jövedéki adója (114,5 milliárd forint) 15,7 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év bevételénél. Az alacsonyabb teljesülést a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalomátterelődés) miatti adóalap-csökkenés indokolja. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 34,2 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 4,6 milliárd forinttal több a bázisidőszaki összegnél. A magasabb teljesülés az alkoholforgalom emelkedésének köszönhető.

A **regisztrációs adóból** az év első öt hónapjában 7,5 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 125%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés hátterében a használt és új gépjárművek forgalomba helyezésének növekedése áll.

A **távközlési adóból** május végéig mintegy 23,1 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 5,8 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérében az adóváltozás hatása áll.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első öt hónapjában 120,2 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakát 67,4 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérének oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013. augusztus hónaptól az illeték mértéke emelkedett, továbbá a készpénzfelvétel esetén eltörlésre került a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felső határ.

A **biztosítási adóból** május végéig 13,1 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 1,9 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A növekedés háttérének oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség. Az adónem 2013. január 1-jétől a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltotta ki.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-V. hónapjában 673,0 milliárd forint volt, amely az 707,8 milliárd forintos bruttó befizetés és a 34,8 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 35,7 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 35,3 milliárd forinttal (5,3%-kal) nőttek, míg a kiutalások 0,4 milliárd forinttal (1,1%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérfiáramlás miatti befizetésnövekedés.

Az **illetékbecfizetések** – a 2013. év első öthavi bevételéhez viszonyítva 14,1%-kal, 6,0 milliárd forinttal magasabb – összege 48,6 milliárd forintot tett ki. A nagyobb teljesülés háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetés áll.

A **gépjárműadóból** május végéig 20,8 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2014 első öt hónapjában a **központi költségvetési szervek bevétele** összesen 626,1 milliárd forint volt, mely 4,8%-kal magasabb a 2013. év első öthavi bevételénél (597,4 milliárd forint). A többlet okaként az alábbi tételek emelhetők ki: 54,8 milliárd forinttal magasabbak voltak az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, melynek fő oka, hogy 2013. április 1-jétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a szervezeti változások következtében már nem a megszűnt egészségügyi gazdasági társaságoknak utalja a támogatást, hanem a központi költségvetési intézményeknek, ehhez kapcsolódóan május végéig 264,2 milliárd forint volt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás. Az összes bevételből 344,5 milliárd forintot a működési, 44,4 milliárd forintot a közhatalmi bevételek, 33,6 milliárd forintot pedig az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások tettek ki.

A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a január-májusi időszakban 40,0 milliárd forint volt, ami 9,2 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évhez képest (2013-ban 49,2 milliárd forint).
6. **A fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása** az év első öt hónapjában 452,3 milliárd forintot tett ki, amely 22,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakában keletkezett bevételeket. Ezen bevételek főleg a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (384,3 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (60,9 milliárd forint) keretében kerültek felhasználásra. A hónap folyamán megérkeztek a központi költségvetés által eddig megelőlegezett uniós források, így a Nemzeti Stratégiai Referenciakerethez tartozó operatív programokon jelentős összegű bevételelszámolás történt.
7. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első öt hónapban 8,6 milliárd forintot tett ki, amely 86,9%-a a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek (2013-ban 9,9 milliárd forint). Ebben az évben 1,6 milliárd forint a 2014. évi költségvetési törvény 10. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggésben a 2014. évi szociális hozzájárulásiadó-változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítése. A fennmaradó 7,0 milliárd forint a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség volt.
8. **Az elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I. negyedévben teljesítette a 2,5 milliárd forintos befizetést. Az Alapnak az V. hónapban befizetési kötelezettsége nem állt fenn.
9. **A helyi önkormányzatok befizetései** címen 2014. május végéig a teljesítés 11,5 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza:
  - a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegét, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát,
  - a helyi önkormányzatoknak a 25 év alatti, valamint az 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, valamint a gyesről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarításokhoz kapcsolódó befizetéseit, valamint
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. §-ában foglaltaknak megfelelően fizetendő hozzájárulás összegét.

10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** első öthavi összege 16,4 milliárd forint volt, amelynek 65%-át (10,7 milliárd forintot) az értékesítési bevételek adták. Ezen belül meghatározó volt az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek 8,3 milliárd forint értékű értékesítési bevétele. A hasznosítási bevételek meghatározó tételeit a termőföldek után fizetett haszonbérleti díj (1,9 milliárd forint) és a koncessziós díjak (1,5 milliárd forint) jelentették. A tavaly május végi bevétel 2,9 milliárd forinttal alacsonyabb volt, az eltérést főként az ingatlanértékesítésekből eredő magasabb bevétel okozta.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2014. I-V. hónapjában 81,7 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 80,5 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla után 10,7 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 1,2 milliárd forint bevétel származott 2014. I-V. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege magasabb volt az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 35,4 milliárd forinttal magasabban, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 3,6 milliárd forinttal alacsonyabban alakult a tavalyinál.
12. Az **egyéb bevételek** összege az év első öt hónapjában 20,2 milliárd forintot tett ki, mely már meghaladta az éves előirányzatot. Ebből kiemelendő az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 8,9 milliárd forint, valamint az önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 5,2 milliárd forint. Májusban 1,2 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből.
13. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 4,6 milliárd forint, uniós támogatások utólagos megtérülésként 0,6 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2014 első öt hónapjában 135,8 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 9,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások költségtérítését, illetve az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítését érintő egyes támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítési jogcím nagyobb mértékű teljesítése részben a támogatási szerződések előző évitől eltérő kifizetési ütemezésével, részben egy új előirányzat - a korábbi évek költségtérítései elszámolása egy részének - ez évi időszakos folyósításával magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedése a támogatási programhoz kapcsolódóan bevezetett

új termékek támogatási igényére vezethető vissza, mindenképp az Eximbank Zrt.-nél.

2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente **közszolgálati hozzájárulást** fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a közszolgálati hozzájárulás címről az év I-V. hónapjában 29,1 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2014 első öt hónapjában 45,0 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 9,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadásokat. Az eltérés döntően a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb értékével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első öt hónapjában 55,3 milliárd forintot tettek ki, amely az előző év azonos időszakához viszonyítva 1,6%-kal volt alacsonyabb.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. év I-V. hónapjában összesen 175,7 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi I-V. havi kiadásoktól 3,9%-kal maradt el. A májusi kifizetés igen alacsony volt egyes ellátások (családi pótlék, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, anyasági támogatás) májusi kifizetésének április hónapra történő előrehozása következtében. Így családi pótlékra ebben az időszakban összesen 139,2 milliárd forintot utaltak át, szemben a tavalyi 140,3 milliárd forinttal. A gyermekgondozási segélyre 24,5 milliárd forintot, a gyermeknevelési támogatásra pedig 5,4 milliárd forintot folyósítottak. (Az előző év azonos időszakának teljesítése ezen ellátások esetében 27,8 milliárd forint, illetve 6,4 milliárd forint volt.) Az életkezdesi támogatás esetében is elmaradás (0,8 milliárd forint) jelentkezett az előző év azonos időszakához képest. A korhatár alatti ellátásokra a 2014. év első öt hónapjában a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapból összesen 74,5 milliárd forintot fordítottak, amely 30,1 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 39,5 milliárd forintot, szolgálati járandóságra 35,0 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. év I-V. hónapjában 25,5 milliárd forintot fizettek ki, szemben az előző évi 24,8 milliárd

forinttal. Az emelkedést elsősorban a fogyatékosági támogatás januári emelése (2,4%) okozta. Így idén az első öt hónapban a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások köréből a legnagyobb tétel továbbra is a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított 13,7 milliárd forintos összeg. (Májusban e célra nem történt kifizetés a májusi ellátások folyósításának április hónapra történő előrehozása következtében.) A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre idén május végéig összesen 6,1 milliárd forintot fordítottak, meghaladva az előző év azonos időszakának a kifizetéseit. Ez a tavalyi évben végrehajtott emelések hatásából következett. A különféle jogcímen adott térítések 2014 első öt hónapjában 10,8 milliárd forintot tettek ki, amely 1,3 milliárd forinttal maradt el a 2013. évi I-V. havi teljesítéstől. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a közgyógyellátásra fordított 7,9 milliárd forint.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2014 első öt hónapjában 1611,3 milliárd forintot tettek ki, amely 12,6%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat (1431,1 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 947,8 milliárd forint a személyi juttatásokra és munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ezen időszakban dologi kiadásokra 497,4 milliárd forintot, beruházásokra pedig 65,3 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2014. január-május havi teljesítése 477,8 milliárd forintot tett ki, amely 152,7 milliárd forinttal magasabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg (2013 első öt hónapjában 325,1 milliárd forint). A január-májusi teljesítésből az alábbi tételek emelhetők ki: 86,7 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (közoktatási célú humán szolgáltatások és kiegészítő támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, illetve tankönyvtámogatás), 45,4 milliárd forint kiutalás az autópálya rendelkezésre állási díj törvénysorról, 37,4 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására, valamint 21,3 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege.
8. Az év első öt hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai**ból a kedvezményezettek részére összesen 699,3 milliárd forint kifizetés történt, amely 76,0 milliárd forinttal haladja meg a tavalyi év azonos időszakának kifizetéseit. A növekedéshez a strukturális kiadások járultak leginkább hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 607,8 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai tették ki, azon belül leginkább a közlekedési, környezeti és energetikai projektek kifizetéseit számottevőek. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési

Program címen az első öt hónapban összesen 84,7 milliárd forint összegű kiadás történt.

9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-V. havi adatok alapján 53,8 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. A **társadalombiztosítási ellátásokhoz nyújtott garancia és hozzájárulás** céljából idén az első öt hónapban összesen 382,4 milliárd forintot fizettek ki, szemben az előző év azonos időszaka 447,3 milliárd forintos támogatásával. Míg a tavalyi összeg az Egészségbiztosítási Alap 406,4 milliárd forintos és a Nyugdíjbiztosítási Alap közel 40,9 milliárd forintos támogatásából tevődött össze, az idei hozzájárulás döntő részben (382,3 milliárd forint) az Egészségbiztosítási Alaphoz került. Az Egészségbiztosítási Alap idei I-V. havi támogatása 5,9%-kal maradt el az előző év azonos időszakában átutalt összegtől. Idén január-május hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 154,3 milliárd forint támogatásban részesült, amely 2,5 milliárd forinttal kevesebb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorú személyek, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az Alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az első öt hónapban 143,8 milliárd forint támogatásban részesült, 4,4 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszaka költségvetési hozzájárulásától. Idén az I-V. hónapban a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás 38,4 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi év első öt hónapjában átutalt 67,7 milliárd forinttal. Az Alap kiegyensúlyozására szolgáló előirányzat (kiadások támogatására pénzeszköztátadás) 45,7 milliárd forintos I-V. havi összegével viszont meghaladta a tavalyi év azonos időszakának 33,7 milliárd forintos támogatását.
11. A **helyi önkormányzatok támogatásai** 2014. május végéig összesen 293,5 milliárd forintban teljesültek, mely 55,0 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés okai a következők:

A helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást jelentősen meghaladja. (Az eltérések közel felét a pedagóguséletpálya-modell bevezetésének forrása jelenti.) Ezen belül a belső szerkezeti változások következtében közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előirányzata, főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele miatt. Továbbá az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok számos új jogcímmel bővültek, ennek következtében az idei évi előirányzat 36,6 milliárd forinttal magasabb az előző évihez képest. Emellett azonban a helyi önkormányzatok kiegészítő

támogatásaira 6,9 milliárd forinttal kevesebb támogatás jut ebben az évben, részben a szerkezetátalakítási tartalék jogcímének ágazati finanszírozási támogatásokba való beépülése miatt. A fentiekben túl megemlítendő, hogy a nettó finanszírozás keretében folyósított utalások január-május hónapjaira összesen 44%-os mértéket jelentettek, míg ez az előző év azonos időszakában 2 százalékponttal alacsonyabb volt. Ez a két év időszaki adatainak összevetése során ugyancsak eltérést okoz.

A május végi jelentősebb tételek a következők:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 242,0 milliárd forint, ezen belül:
    - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzügyi szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 75,0 milliárd forint;
    - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 66,2 milliárd forint;
    - = a települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 86,3 milliárd forint;
    - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 14,5 milliárd forint;
  - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 34,0 milliárd forint;
  - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai címről 1,0 milliárd forint;
  - a vis maior támogatás címről 1,8 milliárd forint;
  - a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 4,1 milliárd forint;
  - további új jogcímekre 10,6 milliárd forint
kifizetés történt.
12. **A támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási előirányzatban 2014. május végéig 68,6 milliárd forintos kifizetésre került sor. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén a konszolidáció törlesztési célú támogatással valósult meg. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímén 64,0 milliárd forintos, felülről nyitott előirányzat lett létrehozva.
13. **Kamatkiadásokra** 2014. I-V. hónapjában 494,6 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 327,3 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 250,1 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 72,9 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 167,3 milliárd forinttal terhelve 2014. I-V. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (148,7 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig

18,6 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 1,1%-kal csökkentek.

14. **A társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket, valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő „felülről nyitott” előirányzatot. A mérlegsorról az év I-V. hónapjában 8,8 milliárd forint kifizetés történt.
15. **A kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron május végéig 1,9 milliárd forint kiadás teljesült, ami az éves előirányzat 43,8%-át tette ki. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 749,6 millió forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 1,1 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 30,0 millió forintot fizettek ki.
16. **Az állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014 első öt hónapjában 7,6 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 4,8 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezesi ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. 1,5 milliárd forint kiadás merült fel a kazah BTA Bank fizetéseképtelensége miatt érvényesített, állami háttérű Mehibbiztosítás esedékes fizetési kötelezettségeként. További 1,3 milliárd forint kiadás a lakáskezeségek érvényesítéséből eredt. A 2014. évi adatok – a kezességbevételek összetételének változatlansága mellett – lényegesen kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest (11,6 milliárd forint).
17. **Az egyéb kiadások** összege május végéig 60,2 milliárd forint volt, amely az éves előirányzat 49,1%-át tette ki. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 45,8 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint másfélszerese az előző évi hasonló időszaki kiadásoknak. Ennek oka az, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illeték terheli a járulékos kiadások forint-elszámolásait. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként május végéig 7,5 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak. A legjelentősebb tételeket az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) részére történő kifizetések képezték.
18. **A hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az első öt hónapban teljesített kiadás 165,9 milliárd forint volt.
19. **Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** május végi összege 67,6 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb tételét (közel 24 milliárd forint) az ingatlanvásárlásokra és –beruházásokra fordított összegek jelentették (beleértve a Nemzeti Eszközkezelő számára biztosított 9,0 milliárd forintot is). További jelentős – ingatlanügylethez kapcsolódó – kifizetés volt a Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás (az előirányzat teljes összegét megkapta a projektet végrehajtó MÁV Zrt.). Az ingatlanügyletekhez hasonló nagyságrendű összeget

fordított az állam társaságaira, illetve cégvásárlásra, e kiadások együttesen 20,2 milliárd forintot tettek ki (ebből közel 9 milliárd forintot jelentett a regionális víziközmű-társaságoknak nyújtott közszolgálati támogatás). A 2014. első öt havi kifizetések 4,8 milliárd forinttal meghaladják a tavalyi összeget a fentebb említett kiemelt tételek nagyságrendje miatt.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi többlete 26,3 milliárd forint lett. Az egyenleg a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 16,0 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 11,0 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 4,1 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 1,9 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 6,3 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 7,2 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A bevételeken belül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék Alapot megillető hányada, valamint a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap bevétele lett magasabb.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 28,0 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai teljesültek magasabb összegben az előző év azonos hónapjához képest.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése – az előző év azonos időszakához hasonlóan – többlettel zárta az első öt hónapot. A szufficit az idei évben 65,7 milliárd forint, a tavalyi évben 70,6 milliárd forint volt.

2. A bevételek alakulása

Az Alap bevételei május végéig 1294,3 milliárd forintot tettek ki, ami az egyenletes évközi elosztást feltételező 41,7%-ot mintegy 2 százalékponttal haladja meg. Egy

esztendővel korábban 1255,6 milliárd forint volt a bevétel, ami 41,6%-os teljesítési arányt jelentett.

Szociális hozzájárulási adóból és járulékból 1277,3 milliárd forint bevétel származott, ami az éves előirányzat 43,7%-a. Egy évvel korábban 1185,4 milliárd forint volt a teljesítés (40,6%).

Az egyéb járulékok és hozzájárulások jogcímen 5,3 milliárd forint volt a bevétel, ami az éves előirányzat 31,7%-a. A bázisidőszaki adatokkal való összehasonlítás nem értelmezhető, mivel az előző évi adatok tartalmazták a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételt is, ami az idei évtől a költségvetés közvetlen bevétele.

A késedelmi pótlékból és bírságból származó bevételek első öthavi értéke 5,9 milliárd forint, ami az éves előirányzat 49%-a. 2013-ban mintegy 5 milliárd forint volt ez az összeg (44,3%).

3. A kiadások alakulása

A kiadások első öthavi összege 1228,6 milliárd forintot (41,4%) tett ki. 2013 ugyanezen időszakában 1185,0 milliárd forint volt a kiadás (39,3%).

A nyugellátási kiadások összege 1220,7 milliárd forint volt, a teljesítési arány 41,4%, ami a folyamatban lévő korhatáremelés következtében némiképp elmaradt az egyenletes évközi eloszlást feltételező időarányos értéktől (41,7%). Az előző évi adathoz viszonyított növekedés 3,6%. A kiadások tartalmazzák a januárban végrehajtott törvényi előírásnak megfelelő 2,4%-os mértékű emelés hatását is.

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásai 4,4 milliárd forintot tettek ki, ami megfelel az éves előirányzat időarányos részének, 41,7%. A bázisidőszakban 4,6 milliárd forint volt a kiadás (39,2%).

Az egyéb kiadásokra felhasznált összeg 3,5 milliárd forintot tett ki, ami a törvényi előirányzat 56,6%-a. Az összehasonlított időszakban 2,5 milliárd forint volt a kiadás (45,3%).

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése az I-V. hónapot 43,6 milliárd forint szufficittal zárta, amely az egy évvel korábban kimutatott többletkez képest 7,2 milliárd forinttal kevesebb.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-V. havi összege 812,5 milliárd forint volt, amely a bevételi főösszeg 43,1%-a. Ez 32,3 milliárd forinttal, 4,1%-kal több, mint az előző év azonos időszakában.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok öthavi összege 286,9 milliárd forintot tett ki, amely az előző év azonos időszakának értékét – ami nem tartalmazta a szociális hozzájárulási adót – 20,4%-kal, 48,7 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevételek I-V. havi összege 71,5 milliárd forint volt, amely 14,2%-kal, 8,9 milliárd forinttal több az előző év azonos időszakához képest.

Az Alap költségvetési támogatásai, térítései május végéig 384,5 milliárd forintot tettek ki, amelyből 154,3 milliárd forint a járulék címen átvett pénzeszköz, 143,8 milliárd forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg. A Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-V. havi összege 38,4 milliárd forint volt, míg a tervezett pénzeszközátvételé 45,7 milliárd forint. 2013-ban az I-V. havi költségvetési hozzájárulás 408,6 milliárd forint volt, amely 6,3%-kal több az idei értéknél.

Az egyéb bevételekből 49,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának értékétől 2,4 milliárd forinttal maradt el. Az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 49,6 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (25,3 milliárd forint) határozza meg, amely az előző év I-V. havi értékétől 3,2 milliárd forinttal kevesebb. A baleseti adóból 13,1 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 7,9 milliárd forint bevétel származott. A két adónem tekintetében az öthavi teljesítés összességében 0,8 milliárd forinttal haladja meg az egy évvel korábbi értéket.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai május végéig 769,0 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 40,8%-a. Egy évvel korábban az összes kiadás 729,4 milliárd forint volt.

Az Alap összes kiadásainak közel 30%-át pénzbeli ellátásokra kifizetett összeg adta. A rokkantsági és rehabilitációs ellátások I-V. havi kiadása 141,0 milliárd forint volt, ami 7,7 milliárd forinttal kevesebb a 2013. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 41,0 milliárd forintot, míg táppénzre 26,6 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a vizsgált időszak teljesítése (gyermekgondozási díj esetében 2,9 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 2,2 milliárd forinttal) meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

A természetbeni ellátások legnagyobb kiadási előirányzatát képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-V. havi összeg 375,5 milliárd forintot tett ki, míg az előző év azonos időszakának értéke 338,8 milliárd forint volt. Az idei öthavi teljesítés az éves előirányzat 40,3%-a. Az egészségügyi intézmények és szolgáltatók részére előző hónapban előrehozott finanszírozás miatt a május havi kifizetés alacsonyabb mértékű az előző hónapok teljesítéséhez képest. A két év összehasonlításakor figyelembe kell venni azt, hogy a költségvetésben rendelkezésre álló többletforrásoknak az összevont szakellátás és az alapellátás területén - részben visszamenőlegesen - történő felhasználása 2014. márciustól, a béremelés II. ütemének hatása a 2013. második félévi adatokban jelentkezik.

A gyógyszerek támogatására fordított öthavi teljesítés összege 124,2 milliárd forint volt, amely 2,2%-kal, 2,7 milliárd forinttal több, mint az előző évi kifizetés. A teljesítés az éves előirányzat 42,2%-a.

A gyógyászati segédeszköz támogatásra májusig 22,8 milliárd forint kifizetés történt, amely 1,7 milliárd forinttal haladta meg a bázisidőszak értékét.

Az alapkezelő (OEP) I-V. havi működési kiadásai 4,0 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 45,1%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg (4,2 milliárd forint) közel azonos az idei értékkel.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága május végéig 2319,0 milliárd forinttal növekedett, amit négy tényező eredményezett. Az első tényező a forintkibocsátás terveket meghaladó jelentős növekedése a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben, ami növeli a finanszírozás biztonságát. A második tényező a február hónapban megvalósult önkormányzati adósságvállalás, mely miatt elsősorban a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részben a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságvállalás nem emelte az államadósságot, mivel csupán az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került át. A harmadik tényező a márciusban megvalósult devizakötvény-kibocsátás, amely az idei jelentős devizalejáratok előfinanszírozását szolgálja, és a költségvetés finanszírozási biztonságát növeli. A negyedik tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke emelkedett.

Az előzetes adatok szerint május végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	május	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	9 842,6	40,5	937,6	0,0
Állampapír	6 169,3	28,1	6 750,7	27,8	581,3	-0,3
Hitel	2 735,6	12,4	3 091,9	12,7	356,3	0,3
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	14 375,0	59,1	1 398,5	0,1
Állampapír	12 372,8	56,3	13 683,4	56,3	1 310,6	0,0
Hitel	603,6	2,7	691,5	2,8	87,9	0,1
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	24 217,6	99,6	2 336,2	0,1
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	100,1	0,4	-17,2	-0,1
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	24 317,6	100,0	2 319,0	0,0

A központi költségvetés devizaadóssága május végéig 937,6 milliárd forinttal 9842,6 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság a belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 327,2 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény-kibocsátás miatt 678,8 milliárd forinttal, devizahitel-átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel miatt 47,9 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 599,8 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 189,6 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 40,5%-át tette ki május végén.

A teljes adósság 27,8%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2,0 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben és egy 1,0 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdesi kötvény 327,2 milliárd forint összegű értékesítését, az 531,2 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 106,5 milliárd forintos árfolyamvesztést, a devizakötvény-adósság 6750,7 milliárd forintot tett ki május végén, amely a 2013. év végéhez képest 581,3 milliárd forint növekedést jelent.

A közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 12,7%-át tették ki május végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 47,9 milliárd forint hitelfelvétel, 68,6 milliárd forint törlesztés és 83,0 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 356,3 milliárd forinttal nőtt, és 3091,9 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A költségvetés forintadóssága május végéig 1398,5 milliárd forinttal nőtt, és 14 375,0 milliárd forintot ért el.

A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 107,6 milliárd forint önkormányzati hitelátvállalás, 117,6 milliárd forint hitelfelvétel, 137,3 milliárd forint törlesztés következtében összességében nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel állománya május végén 556,4 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 135,1 milliárd forint hitelátvállalásból fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 56,3%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1310,6 milliárd forinttal, 13 683,4 milliárd forintra nőtt május végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 373,5 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 688,2 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 279,4 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 30,4 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 193,4 milliárd forinttal nőtt, a május végi állomány 1181,6 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 5,5 milliárd forintos növekedés következtében 26,8 milliárd forintra emelkedett május végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 11,8 milliárd forinttal, 346,5 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági

ügylek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* és a március hónapban bevezetett változó kamatozású *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2014. május végén 64,9 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 407,8 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből május végéig 3,7 milliárd forint összegben került sor értékesítésre, így a Babakötvény állománya elérte az 5,2 milliárd forintot. Május végén a lakossági állampapírok állománya 1967,9 milliárd forintot tett ki, ami 279,4 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* májusban 56,3 milliárd forinttal nőtt. A hó végi 4836,9 milliárd forintos állampapír-állomány 157,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 4,6%-a, 223,1 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 95,4%-a, 4613,9 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje május végén 4,10 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 17,2 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya május végén 100,1 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek májusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,8-ről 2,4-re csökkent. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,2-ről 3,8-re nőtt.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó májusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 3 bázisponttal csökkent, és 2,41%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó májusi aukcióján a kialakult átlaghozam 2,42% lett, amely 27 bázisponttal maradt el az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamtól.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 76 bázisponttal, 3,34%-ra esett az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az *5 éves kötvény* utolsó májusi aukcióján az átlaghozam 3,62%-ot ért el, ami 77 bázispontos csökkenést jelent az áprilisi aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 4,68%-os átlaghozama 67 bázisponttal maradt el az áprilisi aukción kialakult átlaghozamtól.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3 hónapos lejáraton 2 bázisponttal emelkedett, a többi lejáraton 9-72 bázisponttal csökkent a referenciahozam. A jegybank Monetáris Tanácsa májusban 10 bázisponttal 2,40%-ra csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 2 bázisponttal 2,37%-ra emelkedett, a 6 hónapos hozam 9 bázisponttal 2,36%-ra, a 12 hónapos hozam 24 bázisponttal 2,35%-ra mérséklődött. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 72 bázisponttal 3,36%-ra, az 5 éves hozam 72 bázisponttal 3,66%-ra, a 10 éves hozam 64 bázisponttal 4,71%-ra, a 15 éves hozam 61 bázisponttal 5,13%-ra csökkent.

